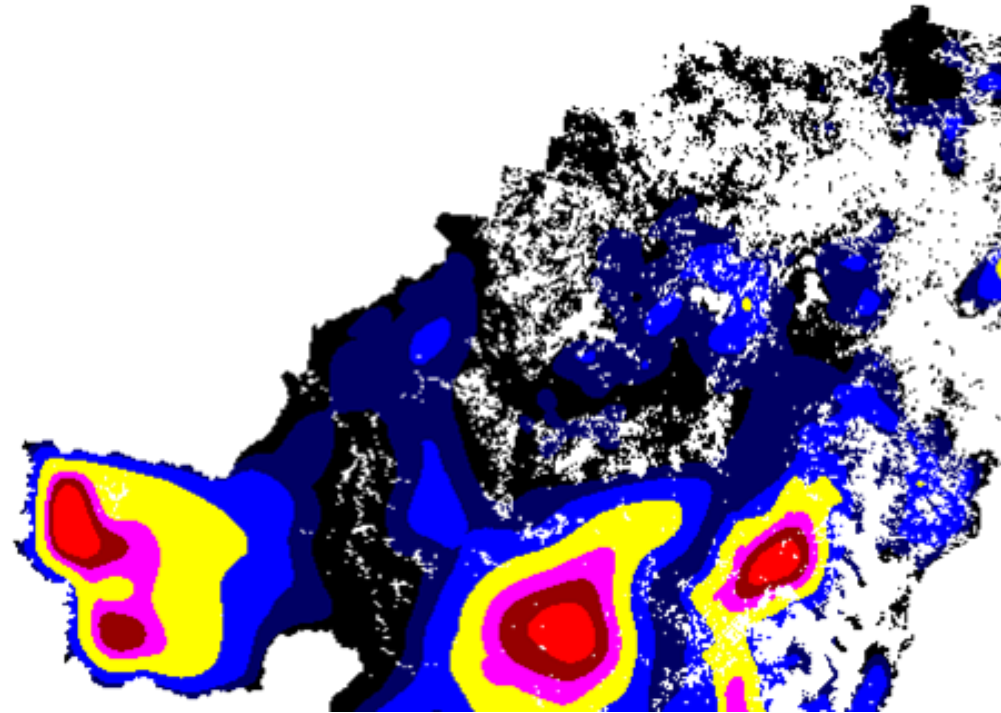

Zonation

Työkalu suoje-
lusuunnitteluun
ja -resurssien
kohdentamiseen

Zonation-koulutus
Suomen ympäristökeskus
29.1.2014

Hei!

Joona Lehtomäki
Helsingin yliopisto / SYKE

Väitöskirja:

Quantitative methods for targeting
conservation management and
intensive forestry in Boreal forests

@jlehtoma

jlehtoma

C-BIG Conservation Biology Informatics Group

University of Helsinki, Department of Biosciences

Research vision

To develop policy-relevant methods and analyses to support conservation decisions, regionally to globally

Federico Montesino Pouzols, Atte Moilanen, Tuuli Toivonen
Heini Kujala & Laura Meller

<http://cbig.it.helsinki.fi>

1

Suojelusuunnittelun perusperiaatteet ja suojeluresurssien kohdentaminen

2

Zonation-ohjelma

YLEINEN TAVOITE

1

Luonnonsuojeluun ja -hoitoon käytettävien resurssien perusteltu ja tehokas kohdentaminen.

2

Pidetään Suomesta huolta ja käytetään verovararat hyvin.

01

Suojelusuunnittelun perusperiaatteet ja suojeluresurssien kohdentaminen

MONIMUOTOISUUSPIIRTEET

Lajit usein käytetty yksikkö.

Elinympäristötyypit ja -
ominaisuudet
(esim. soveltuvuus)

Ekosysteemipalvelut

Geneettinen tieto

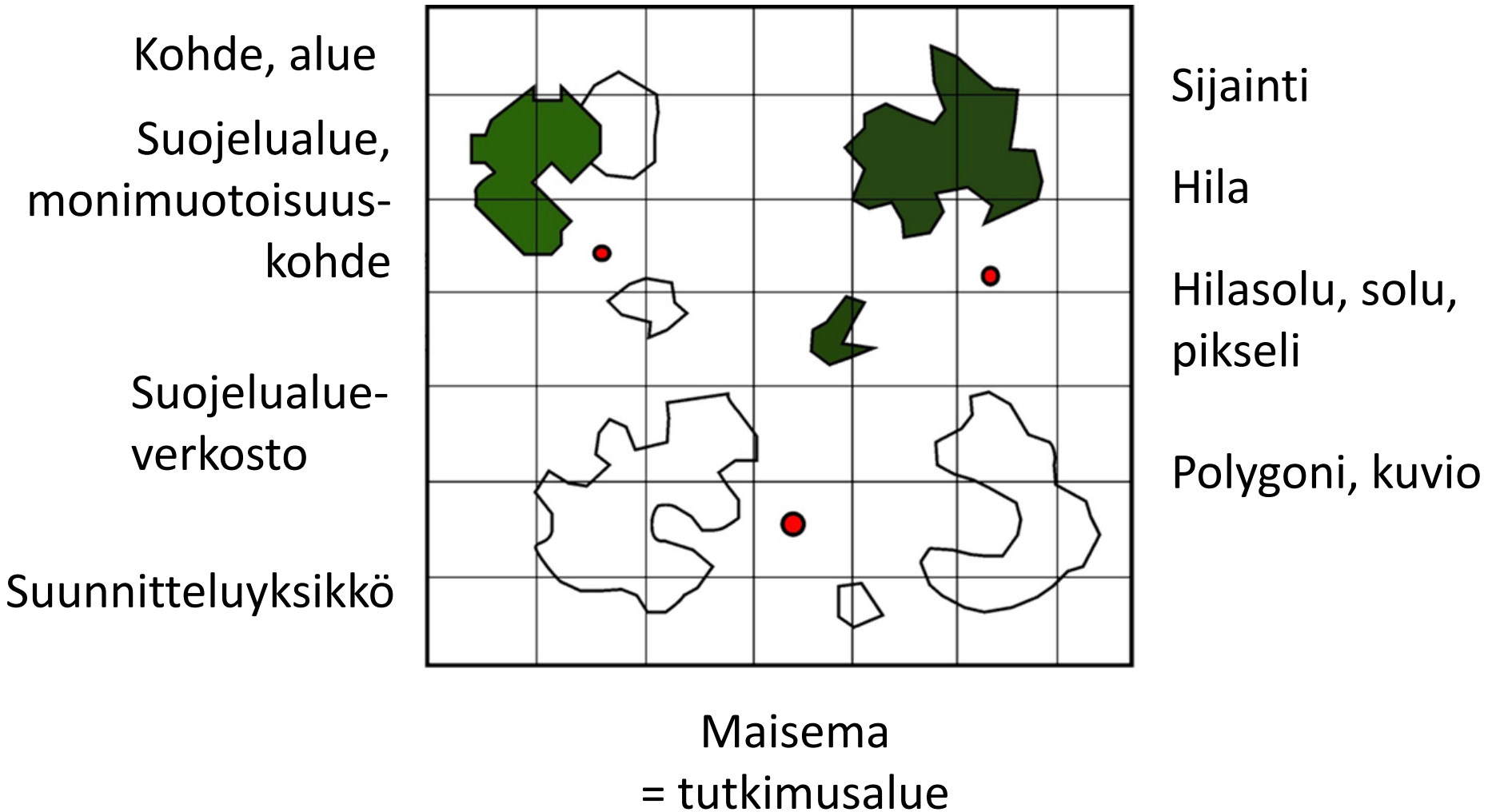
Yhteisöt

Ekologiset prosessit

Sosio-kulttuuriset
tekijät

Surrogaattien (edusteiden) käyttö väistämätöntä:
täydellistä tietoa ei ole

SPATIAALISET YKSIKÖT

3 KESKEISTÄ ULOTTUVUUTTA

Spatiaalisen populaatiobiologina perussuureet:

1. Pinta-ala:

Elinympäristön määrä

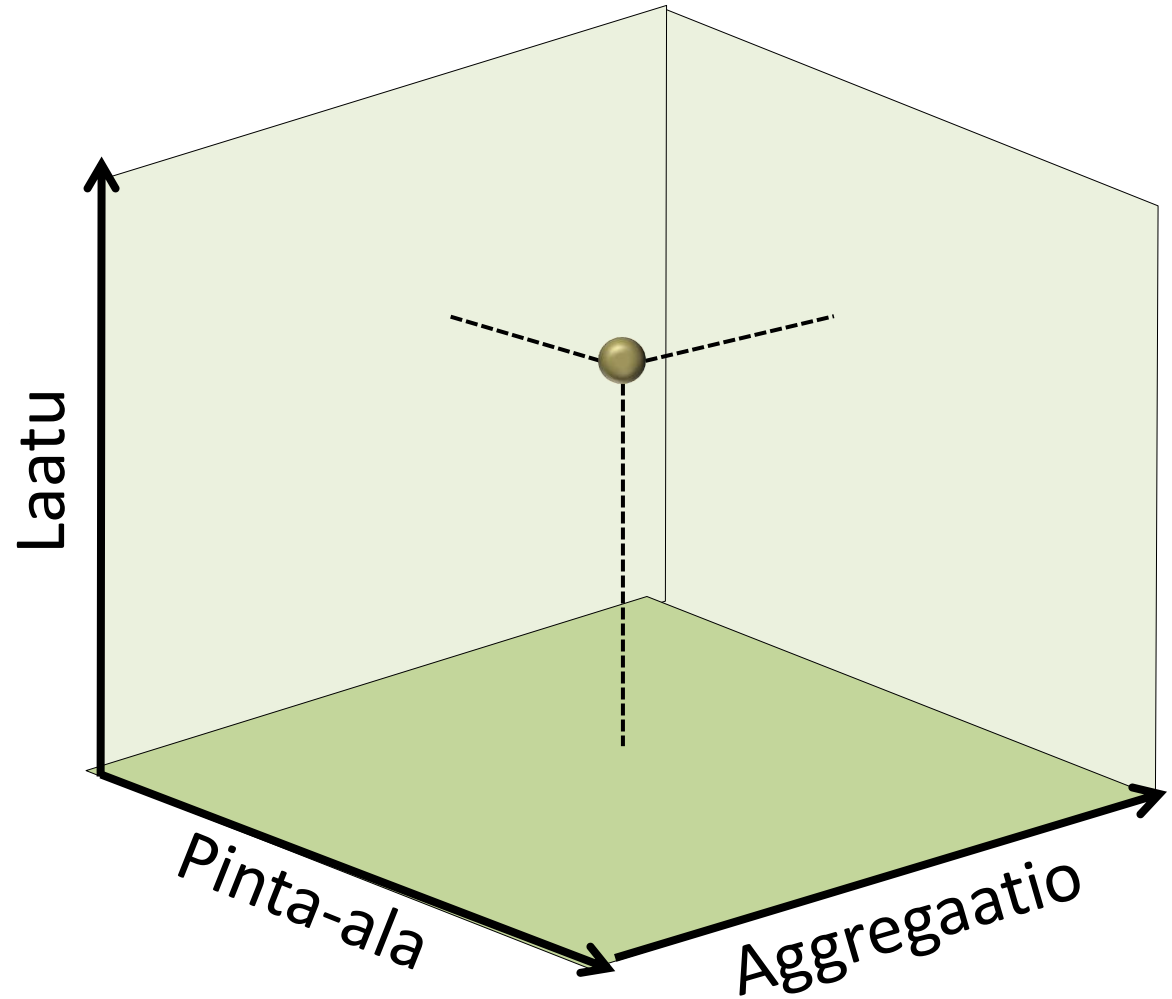
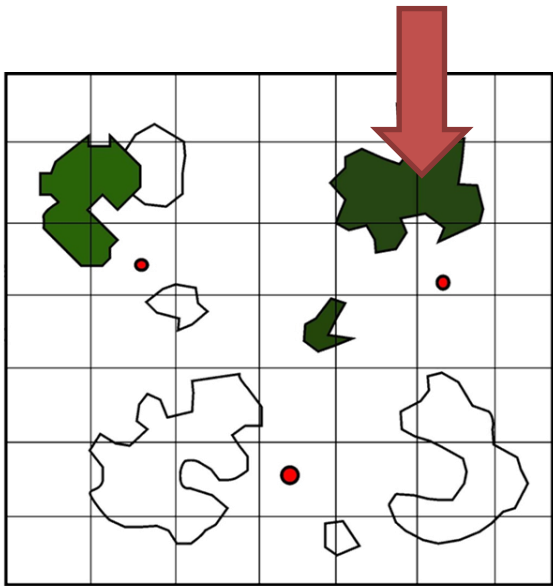
2. Laatu:

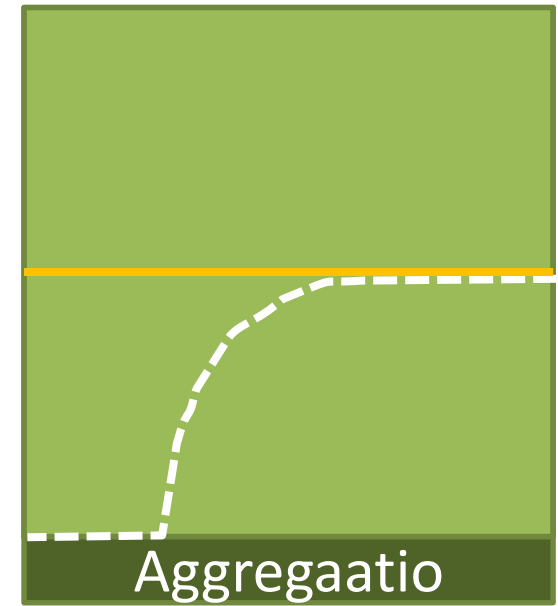
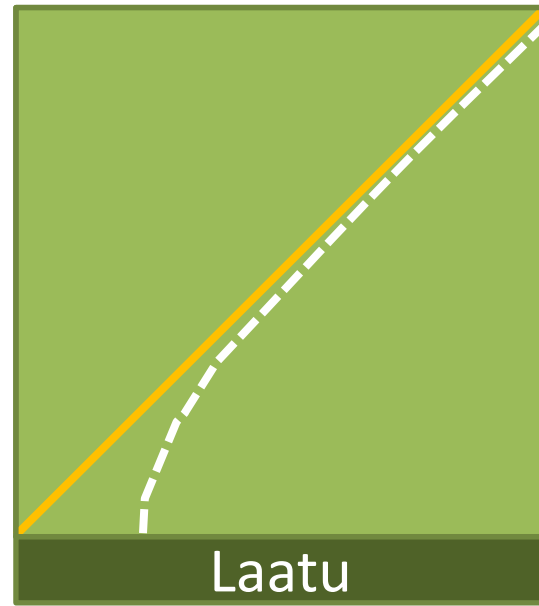
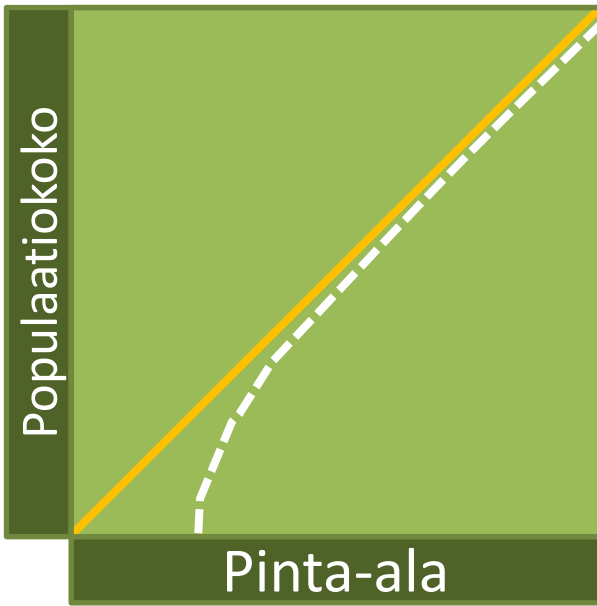
Resurssitiheys (esim. lahoppuun määrä)

3. Aggregaatio:

Elinympäristön spatiaalinen
(verkosto)rakenne

3 KESKEISTÄ ULOTTUVUUTTA

— = Kantokyky

SUOJELUARVO

- Mitä haluamme suojella ja miksi?
- Suojeluarvon malli voi olla
  - Määrällinen: matemaattinen, tilastollinen
  - Laadullinen: kuvaileva
- Kuinka olemassa oleva tieto **tulkitaan** suojeluarvon näkökulmasta?
- Usein monta oikeaa vastausta, vaatii asiantuntijatyötä

CC BY-SA 3.0 Joonas Lehtomäki

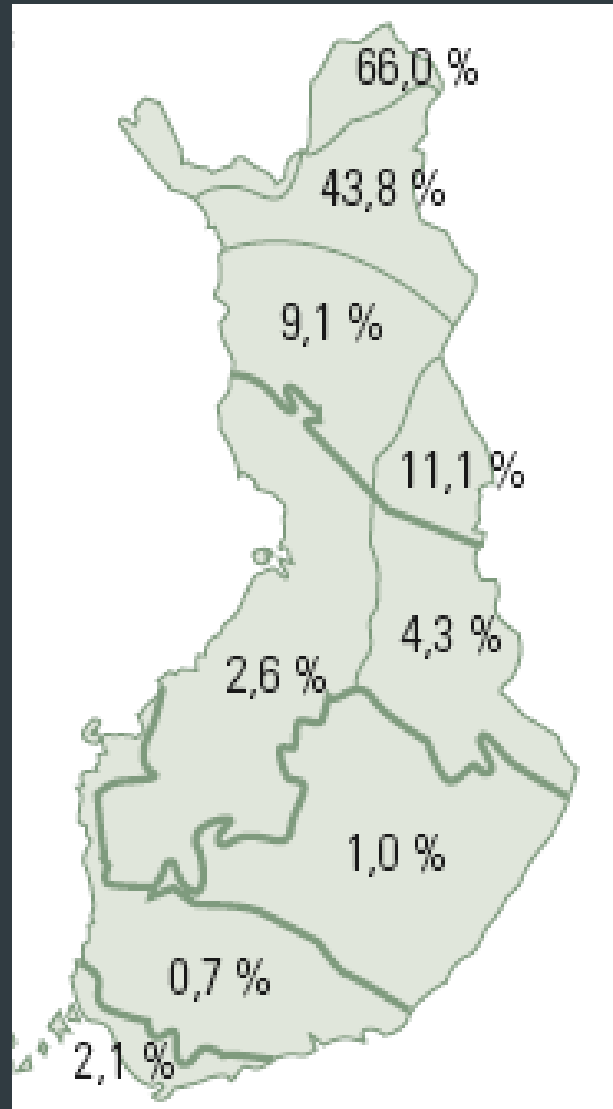
CC BY-SA 3.0 Summi @ Wikipedia

CC BY-NC-ND 2.0 Sergey Yeliseev

CC BY-SA 3.0 Joonas Lehtomäki

CC BY 3.0 Stanislav Krejčík

TAVOITTEET?

Rajalliset resurssit → priorisointi

Mihin suojeluresurssit (toimenpiteet) tulisi alueellisesti kohdentaa?

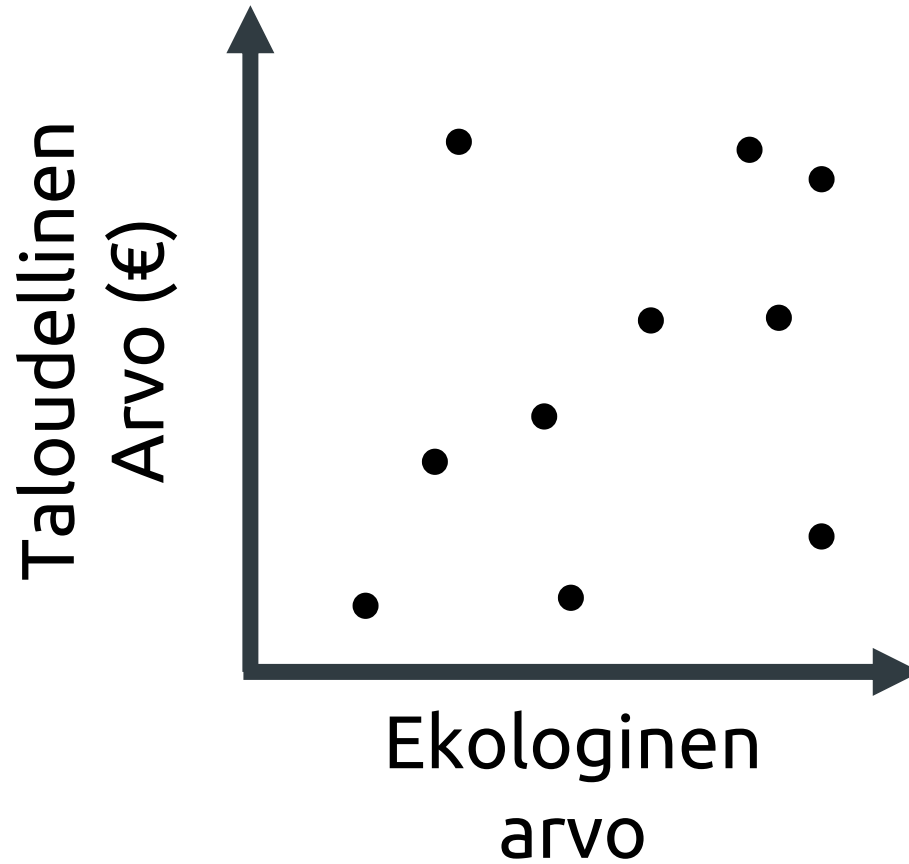
Entä muut toimenpiteet? Talouskäyttö, ennallistaminen, luonnonhoito, kilpailevat maankäytön muodot jne.

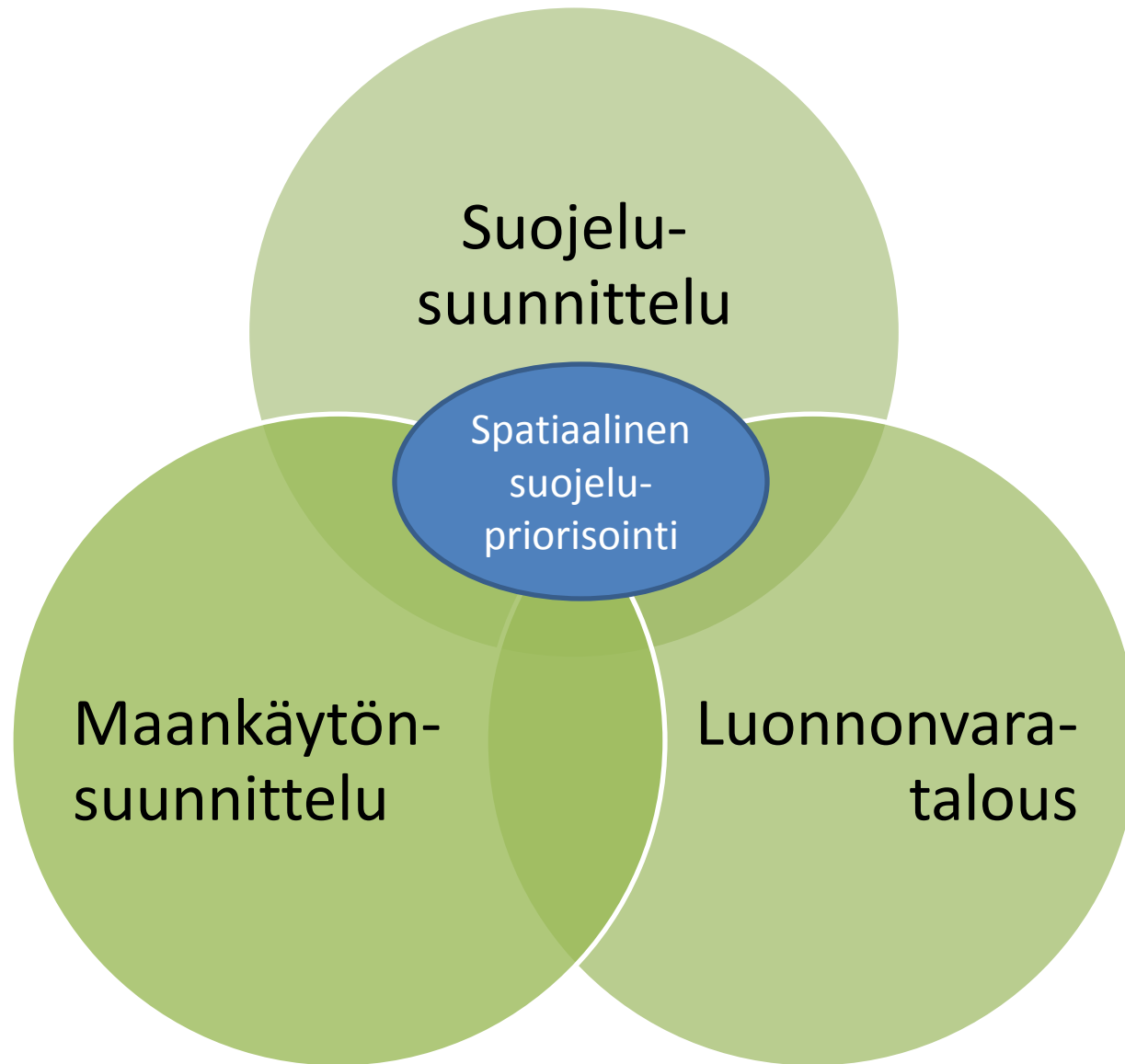
Mitkä ovat erilaisten (mahdollisesti toisiaan täydentävien) toimenpiteiden seuraukset ja yhteisvaikutukset?

TAVOITE

Paras mahdollinen pitkän aikavälin
suojeluhyöty

SUOJELUPRIORISOINTI

(Ferrier and Wintle, 2009)

SUOJELUPRIORISOINTI

Tasapainoilua

Piirre A

Suojeluarvot

Pinta-ala – laatu – kytkeytyvyys

Nykyinen

Piirre B

Taloudelliset arvot

Tuleva

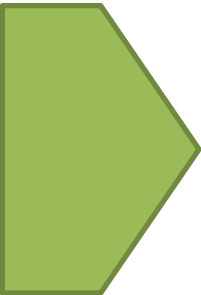
02

Zonation-ohjelma

ZONATION

Tuottaa spatiaalisen **prioriteettiluokituksen** yli koko maiseman

Toteuttaa valtaosan edellä mainituista, tasapainoisen ratkaisun ominaisuuksista

Project View

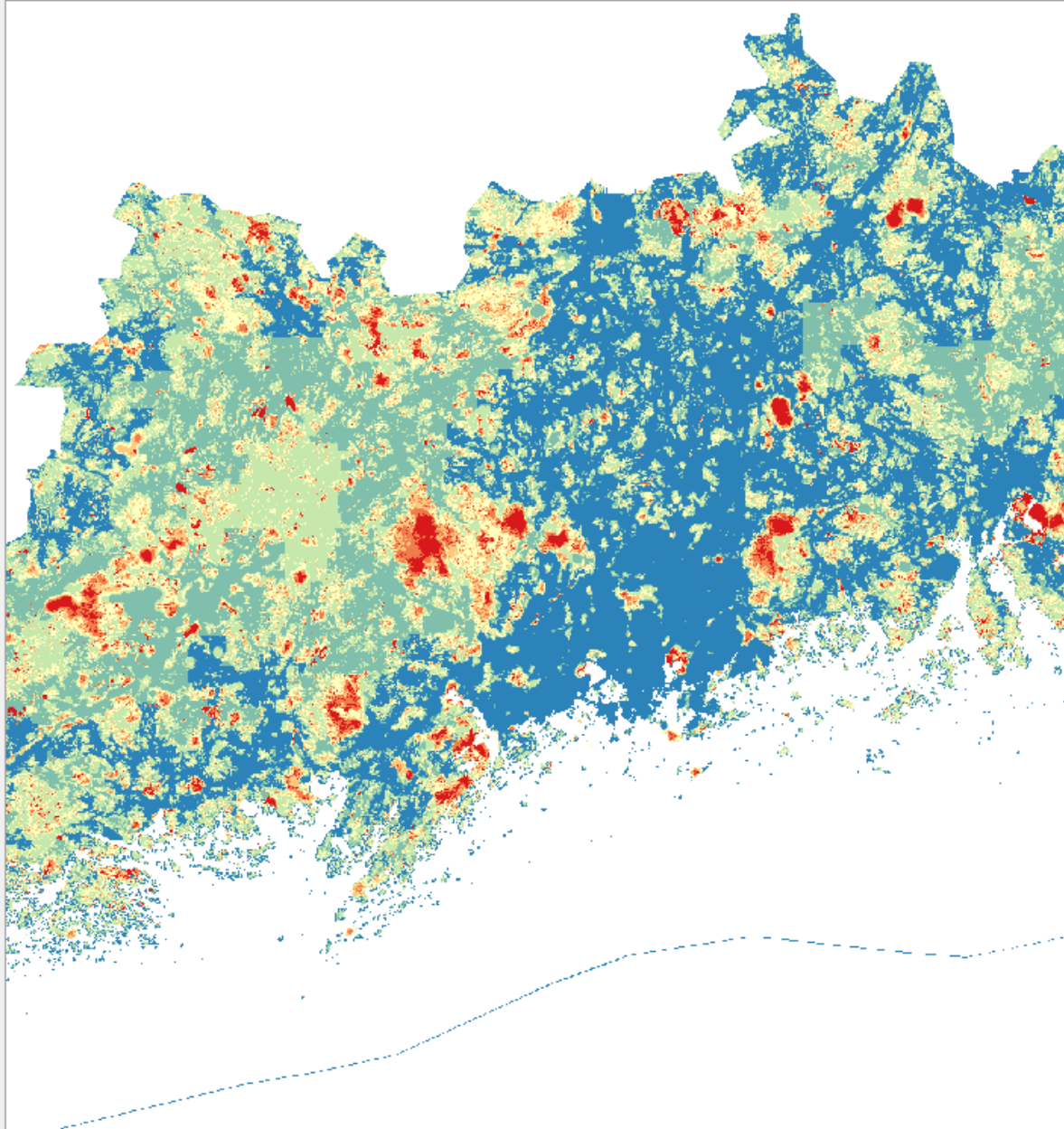
- Project: C:/Data/UML_Z/ZProjects/UML_06_M...
- Instance: UML_06_MSP_mcki_ESS_L_abf_o...
  - Precalculated rank layer: [not used]
  - UML_06_MSP_mcki_ESS_L_abf_in/feature...
  - UML_06_MSP_mcki_ESS_L_abf_in/settings...
    - BQP file: [not used]
    - SSI file: [not used]
    - Condition file: UML_06_MSP_mcki_ES...
    - Retention file: [not used]
    - LEC file: [not used]
    - IG file: [not used]
    - PPA file: [not used]
    - Groups file: UML_06_MSP_mcki_ESS_L...
    - Cost layer: [not used]
    - Mask layer: [not used]
    - Area mask layer: ../Data/0_Maskit_a...
    - Planning units layer: [not used]
    - Edge effects fix layer: [not used]
    - ADM11 layer: [not used]

Process View

Stop Queue

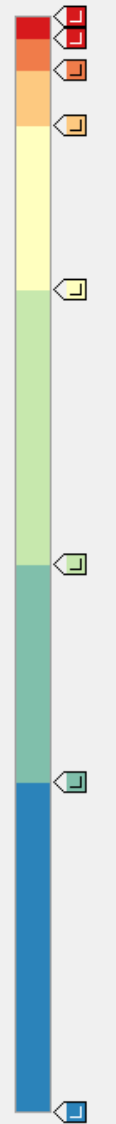
(done) UML_06_MSP_mcki_ESS_L_abf_out/UML_06

Map Text output Runtime plot Merged map

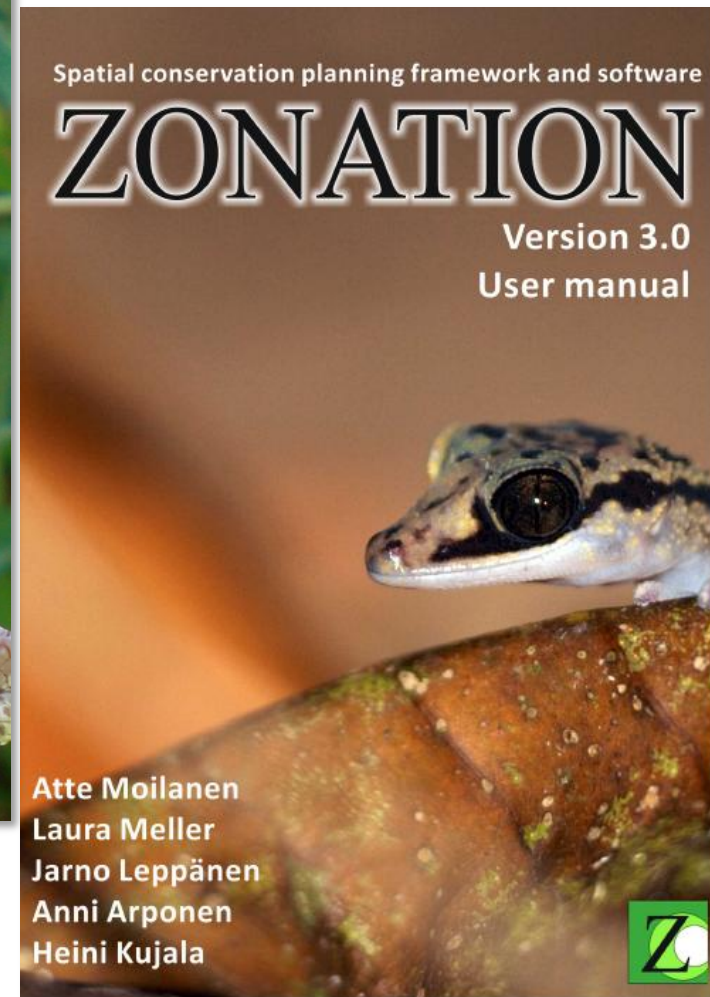
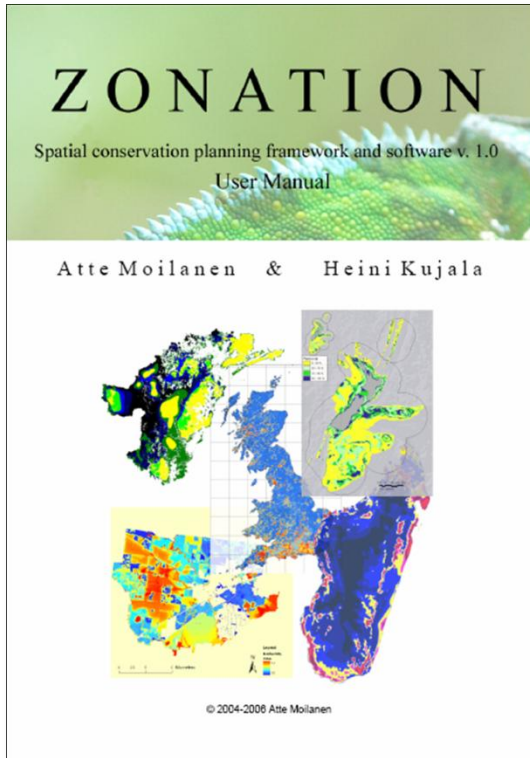
Keep map settings

Color scheme

ZONATION

<http://cbig.it.helsinki.fi/software/zonation/>

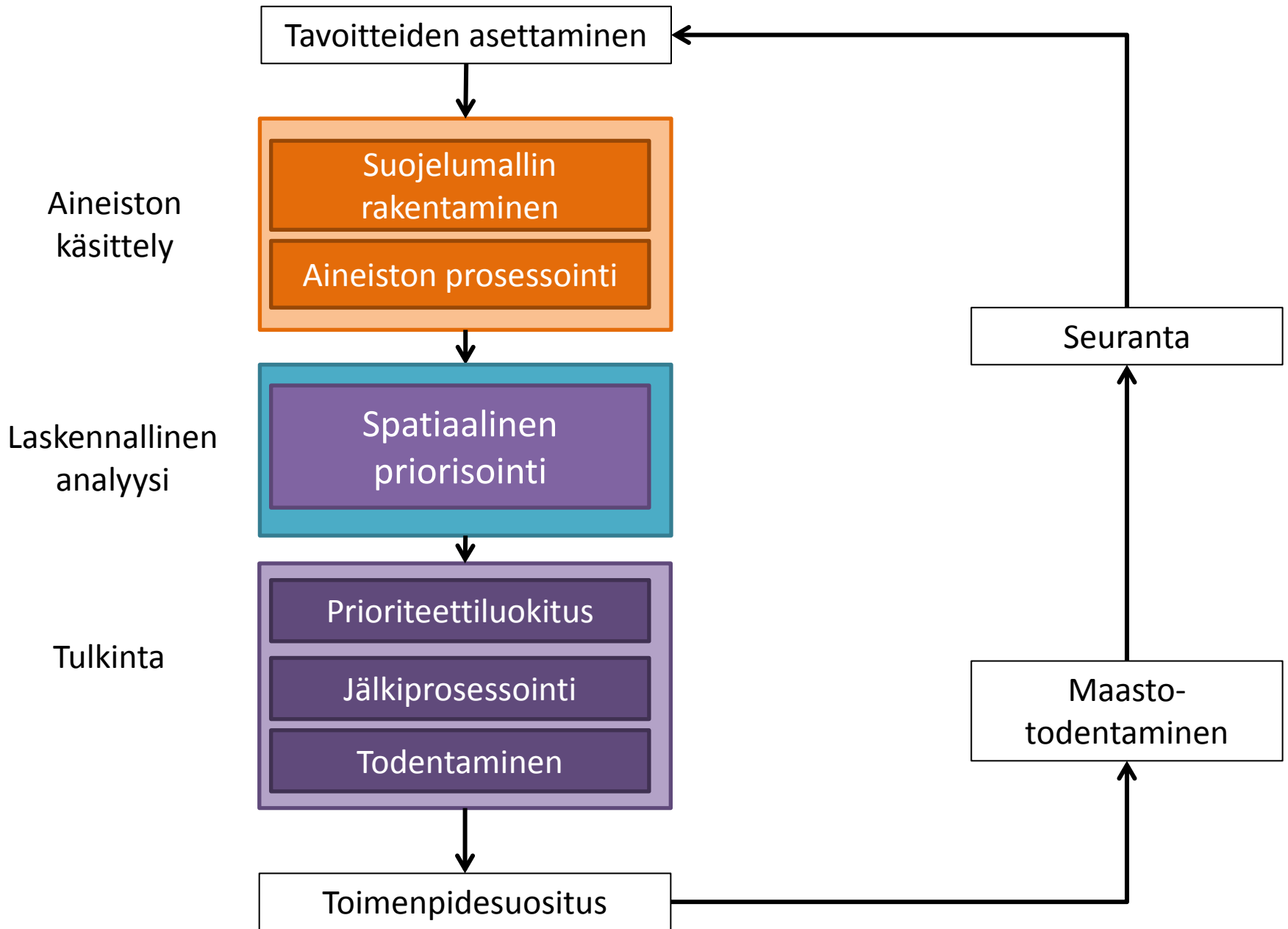
ZONATION – mitä tekee?

Huomioitavia tekijöitä:

- Elinympäristöjen määrä, laatu ja kytkeytyvyys
- Useat monimuotoisuuspiirteet samaan aikaan (lajit, yhteisöt, elinympäristöt)
- Maankäyttöpaine, uhat, säilyvyys
- Epävarmuus
- Kustannukset
- Kustannustehokkuus

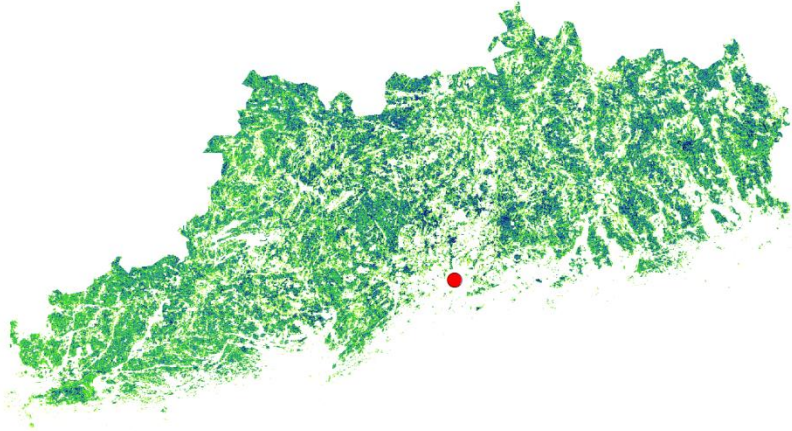
→ Ekologinen päätösanalyysi

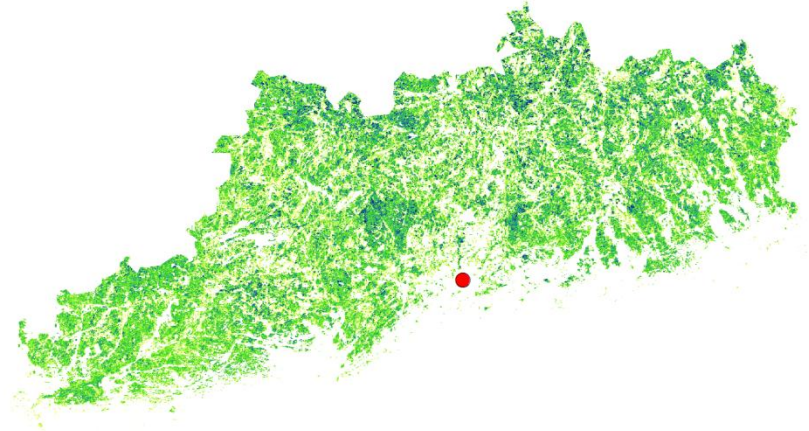

ZONATION – aineisto

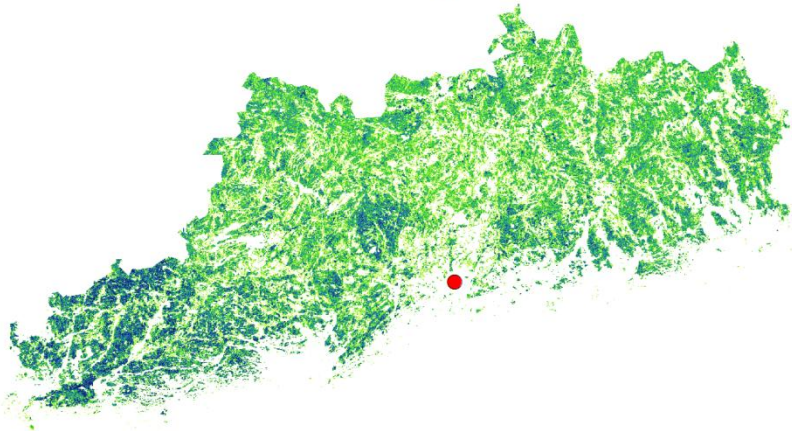
Koivu

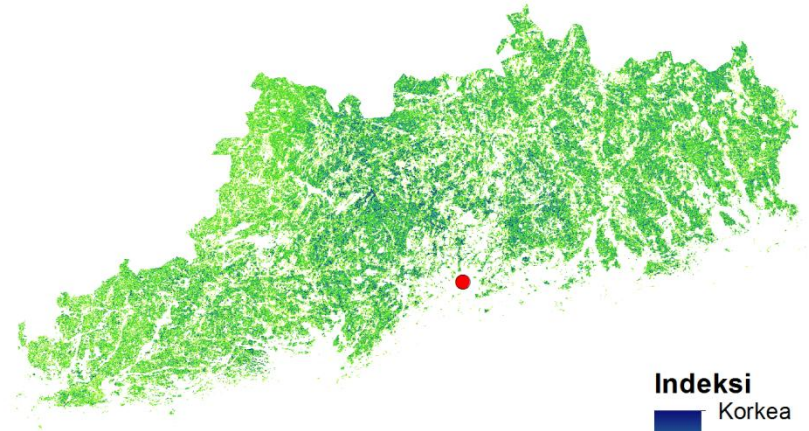
Kuusi

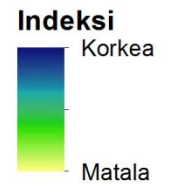
Mänty

Muu lehtipuu

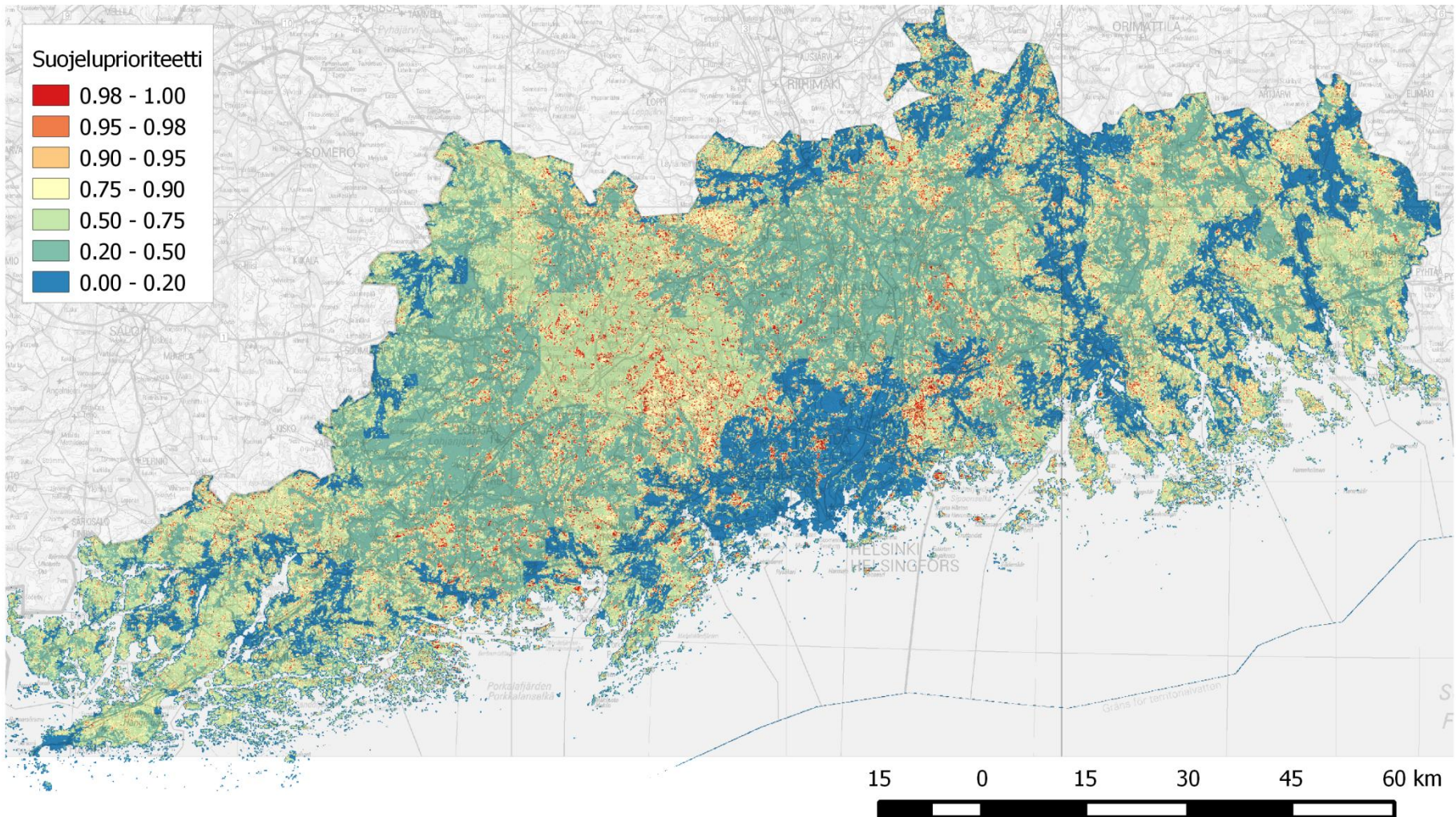
● Helsinki

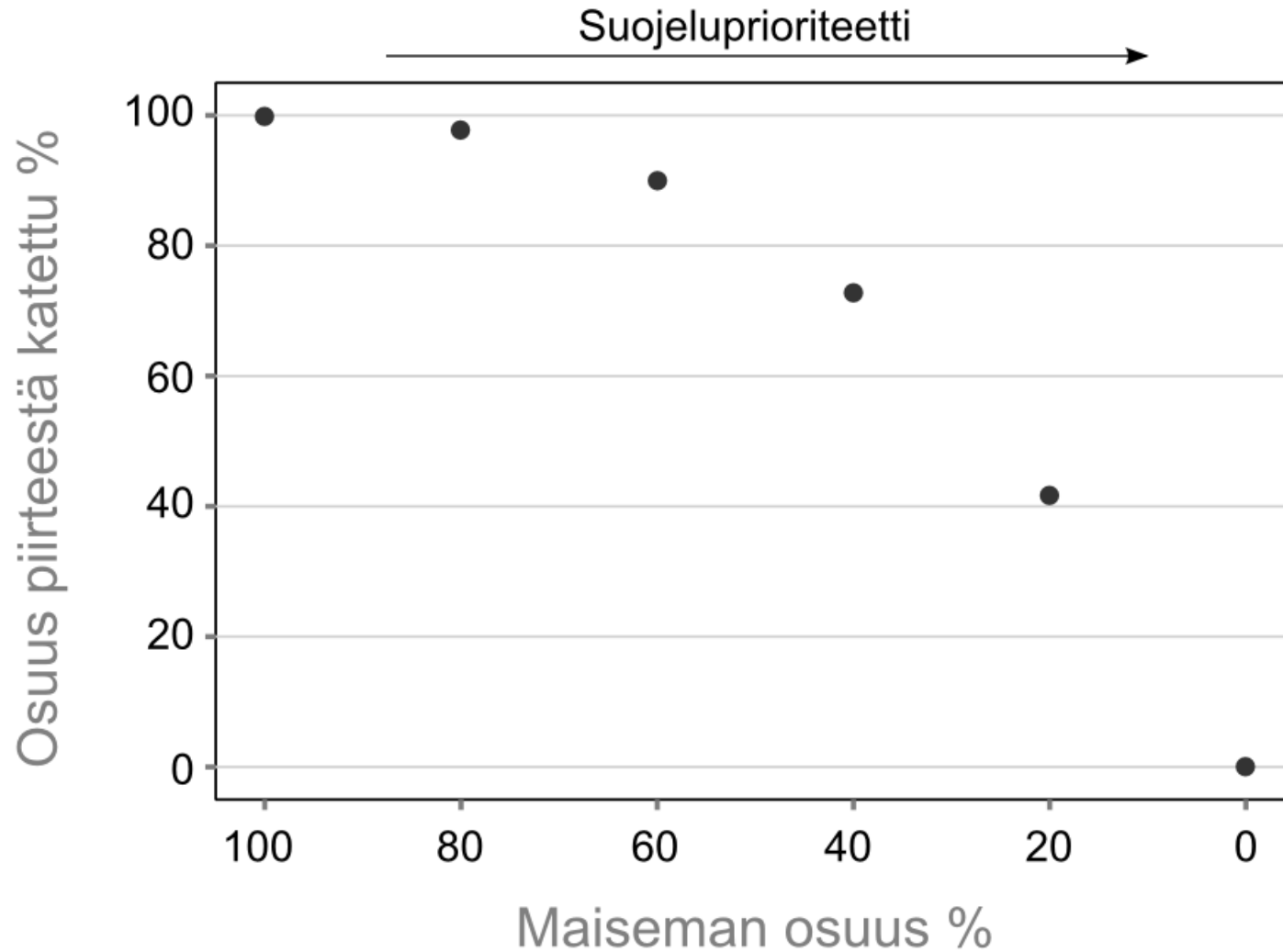

ZONATION – Prioriteettikartta

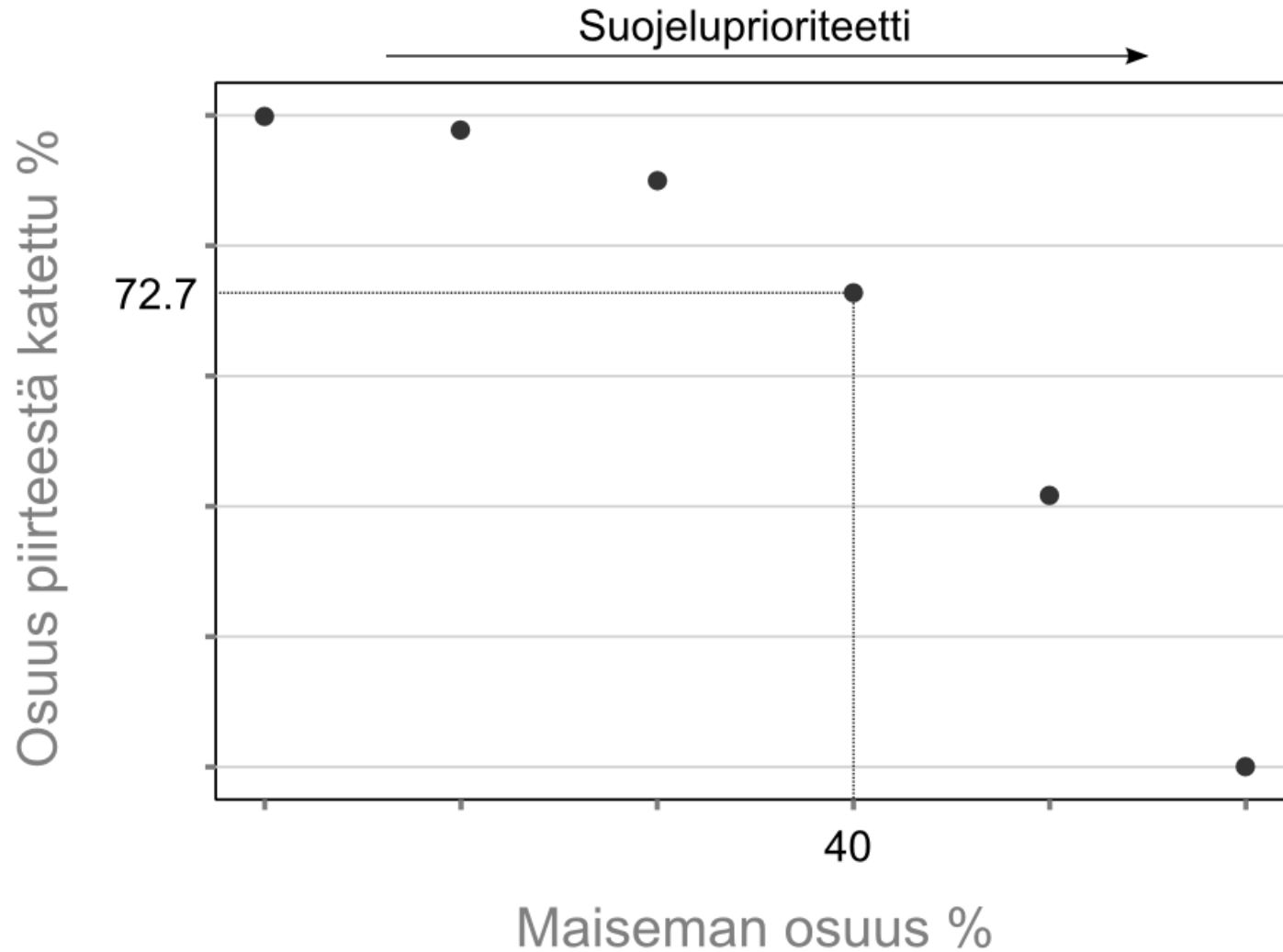
(esimerkki, ei oikea analyysi)

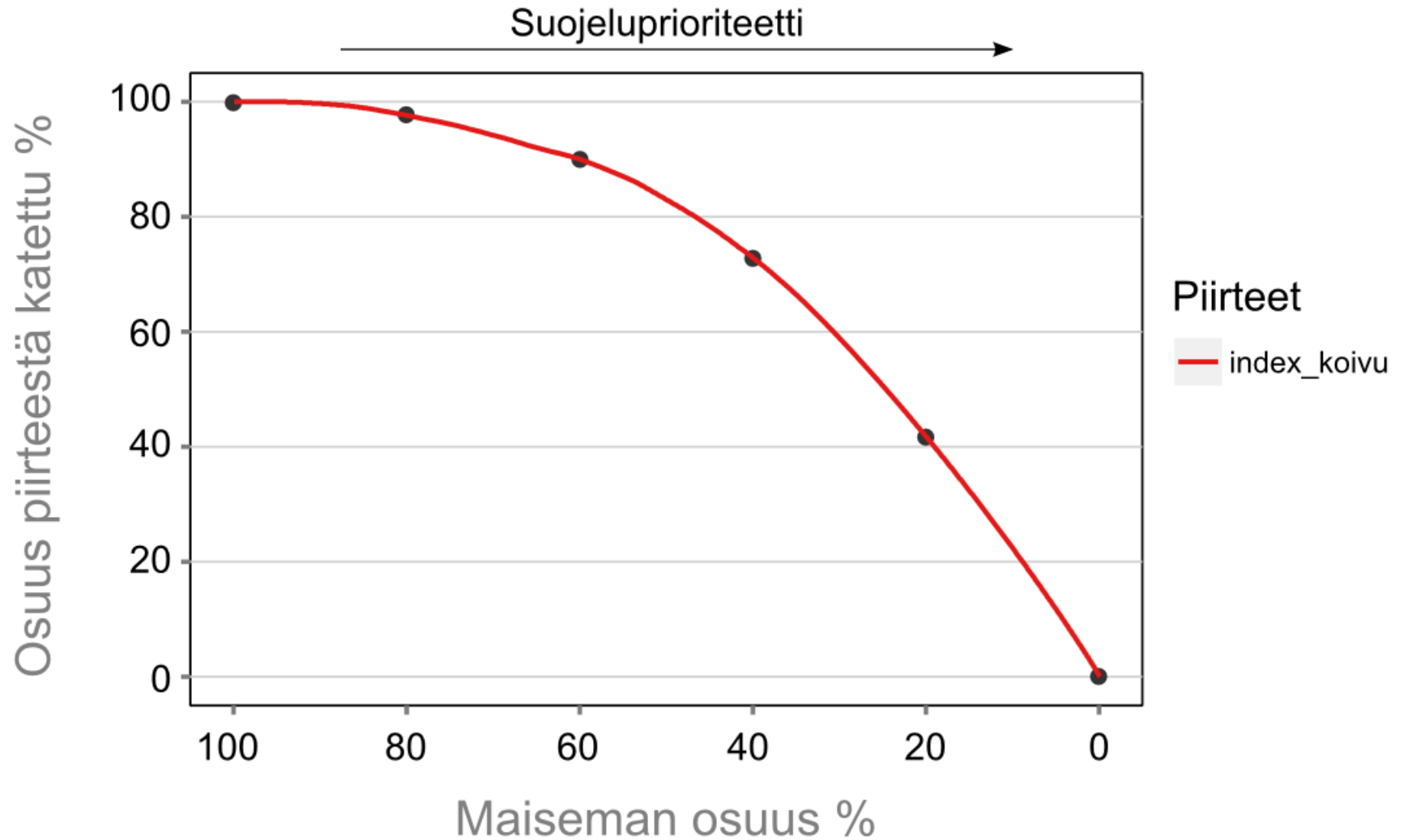
ZONATION – Suorituskykykäyrät

ZONATION – Suorituskykykäyrät

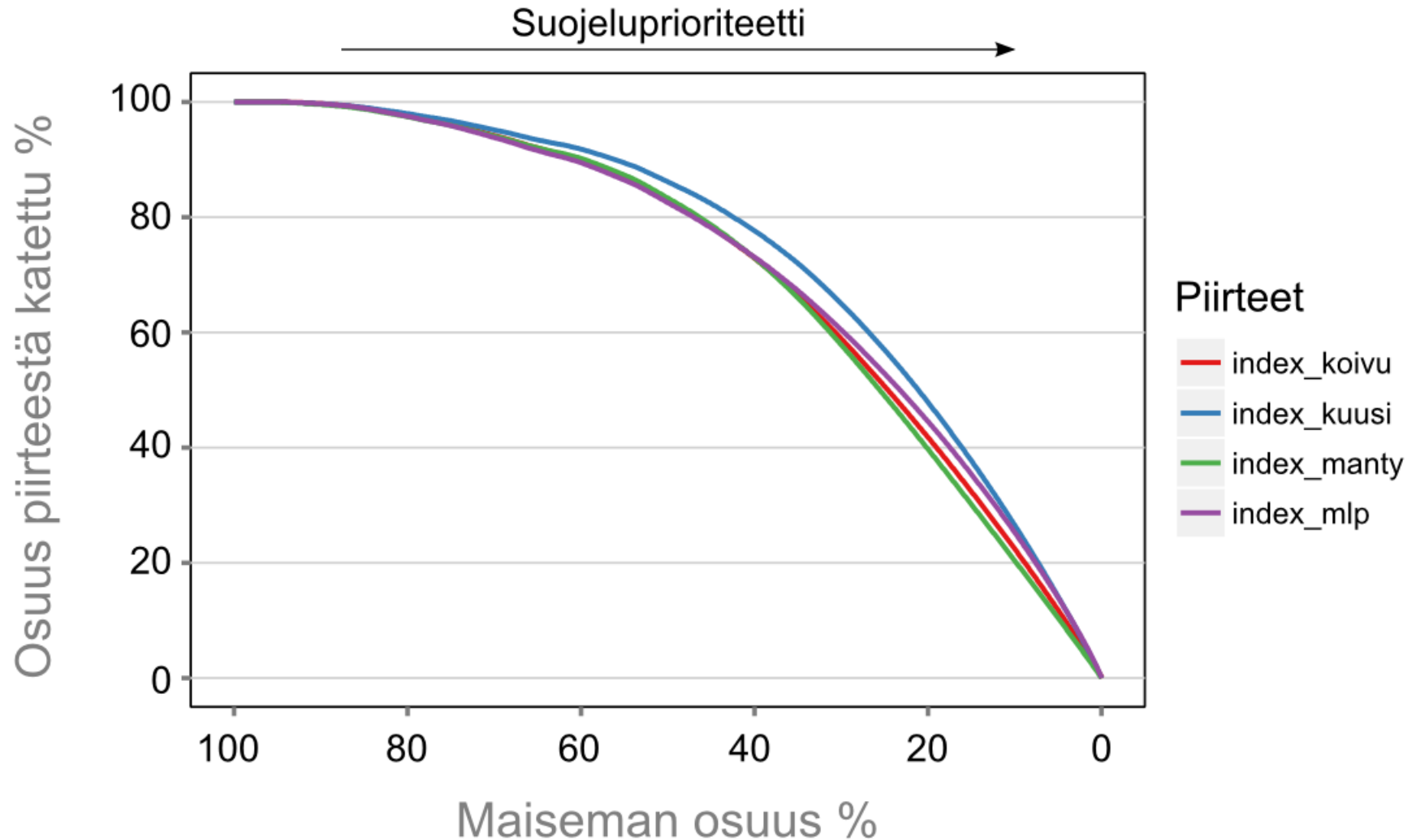

ZONATION – Suorituskykykäyrät

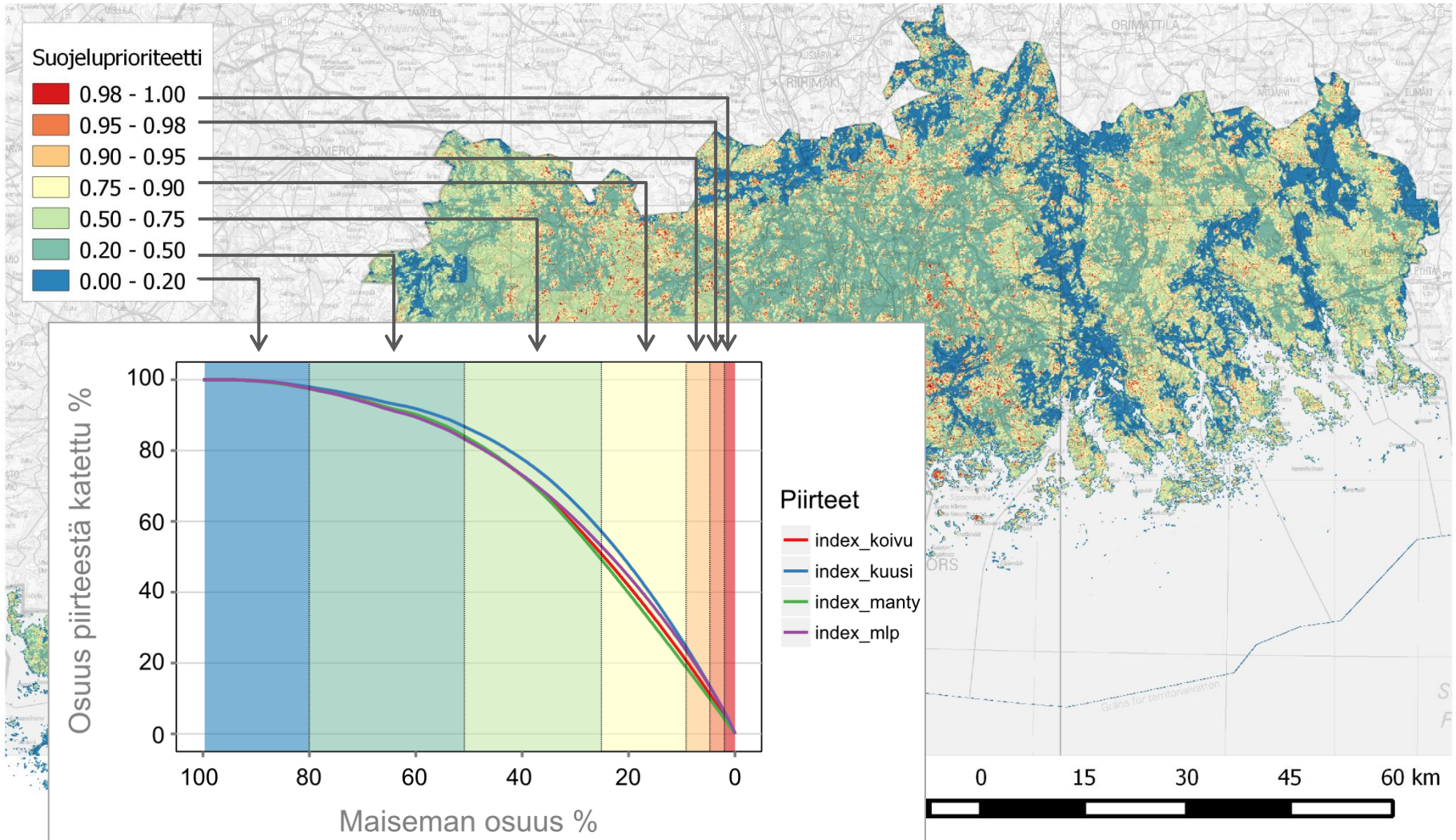

ZONATION – Suorituskykykäyrät

ZONATION – tulokset

ZONATION – mitä tekee?

1

Ekologisesti
arvokkaimpien
alueiden
tunnistaminen

2

Ekologisesti
vähemmän arvok-
kaiden alueiden
tunnistaminen

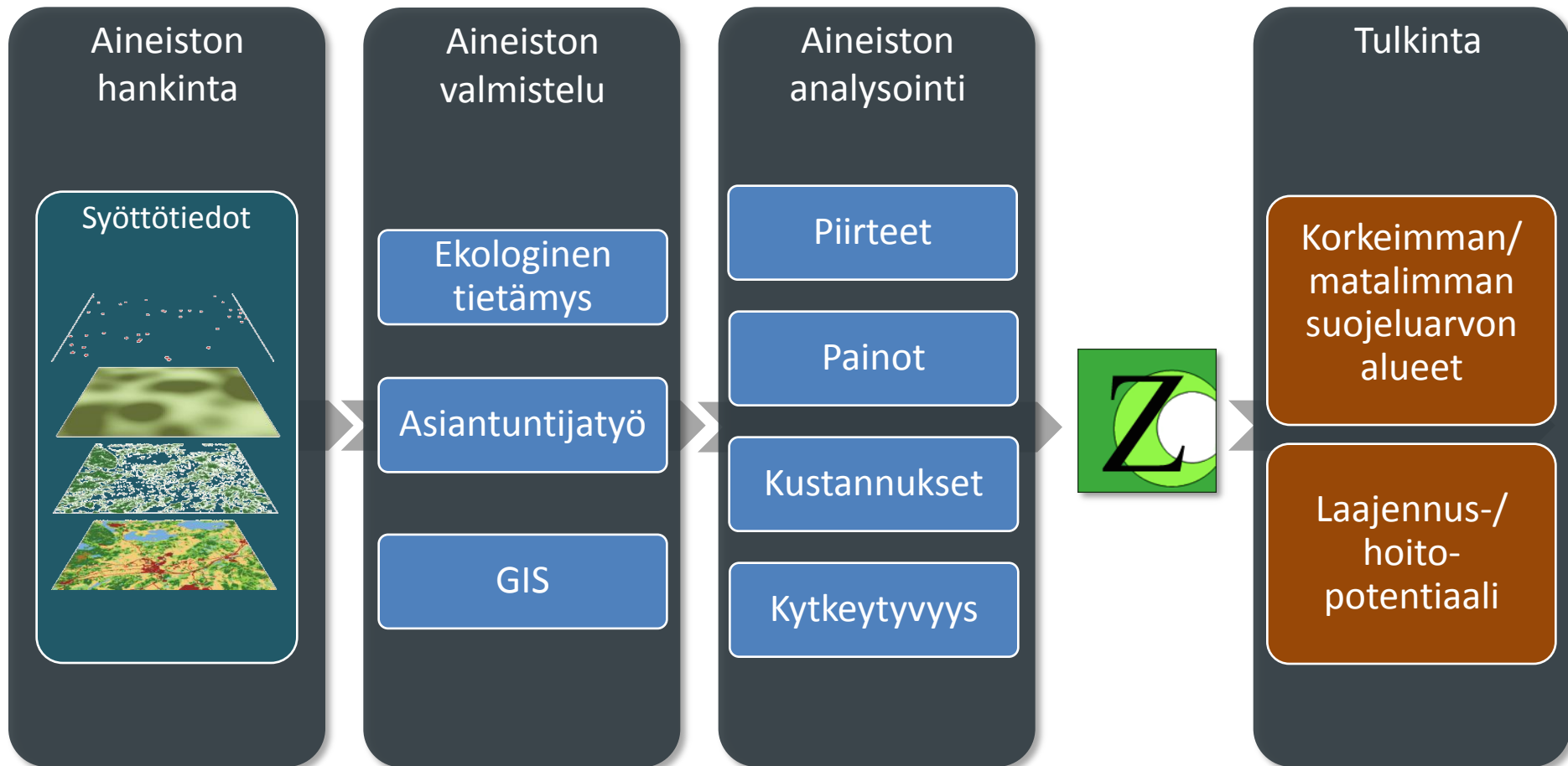
3

Suojelualueiden
arviointi

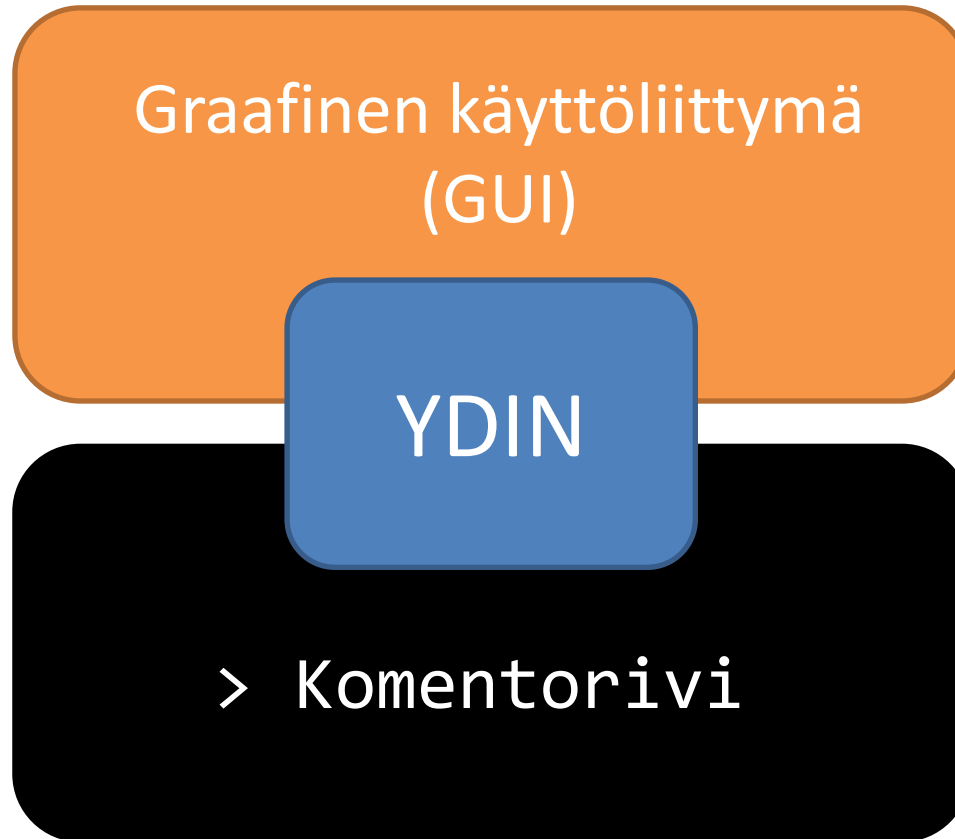
4

Suojelualue-
verkoston
kehittäminen

ZONATION – analyysin kulku

ZONATION – rakenne

ZONATION – toimintaperiaatteet

1. Aloita täydestä maisemasta
2. Määritä, millä solulla on *pienin marginaaliarvo* ja poista se
3. Toista (2) kunnes soluja ei ole jäljellä

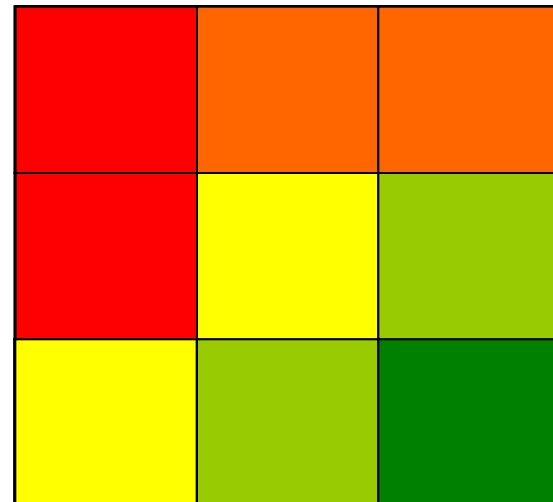
ZONATION – toimintaperiaatteet

Absoluuttinen arvo

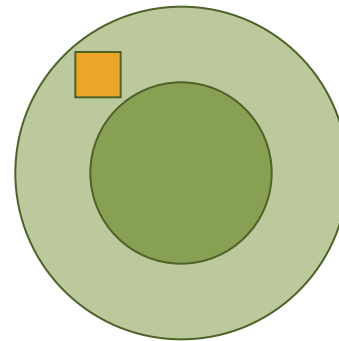
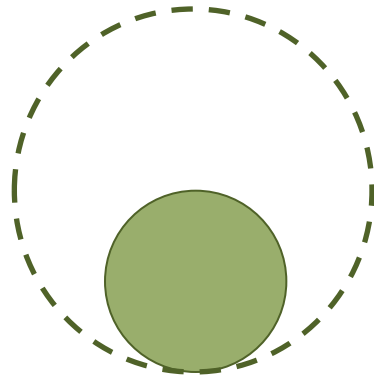
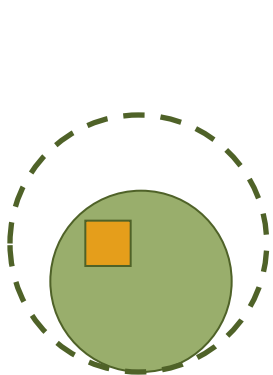
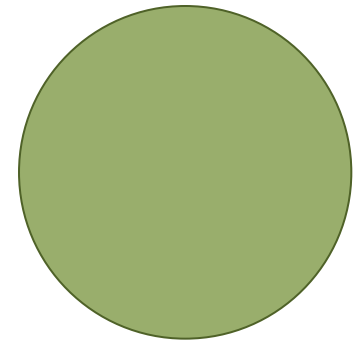
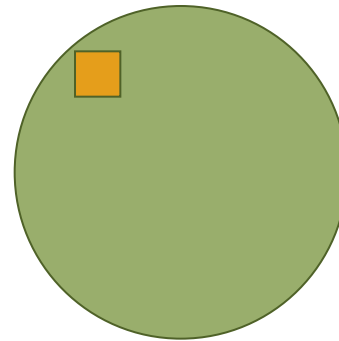
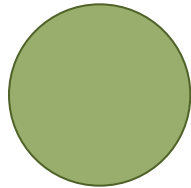
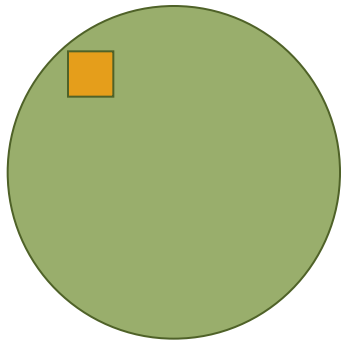
4	10	15
5	23	32
20	40	51

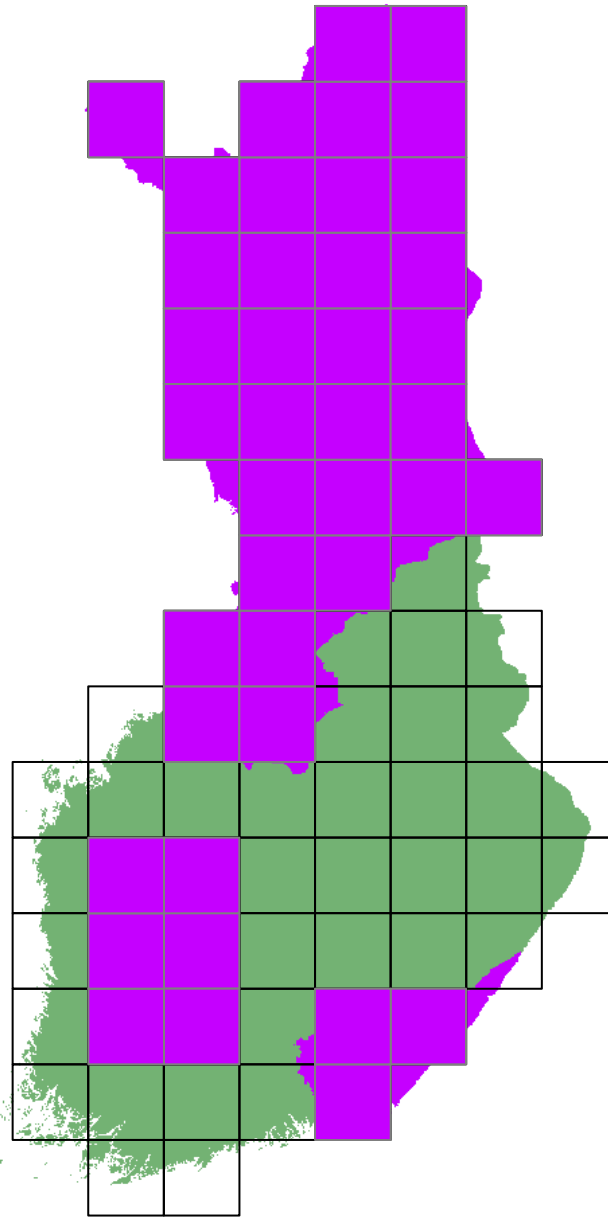
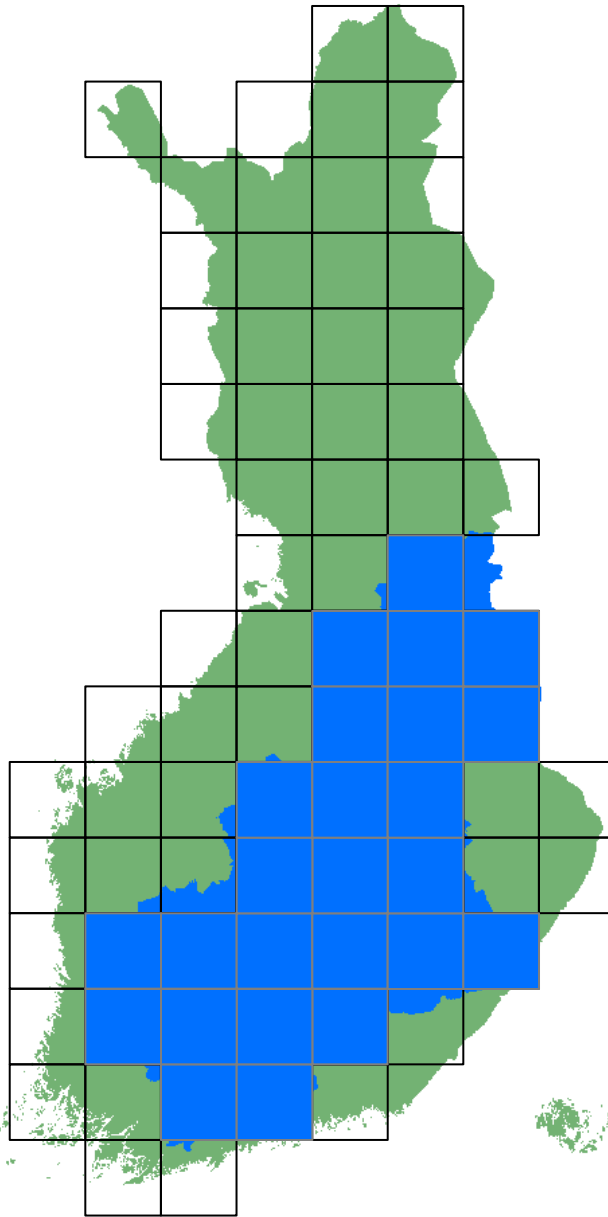
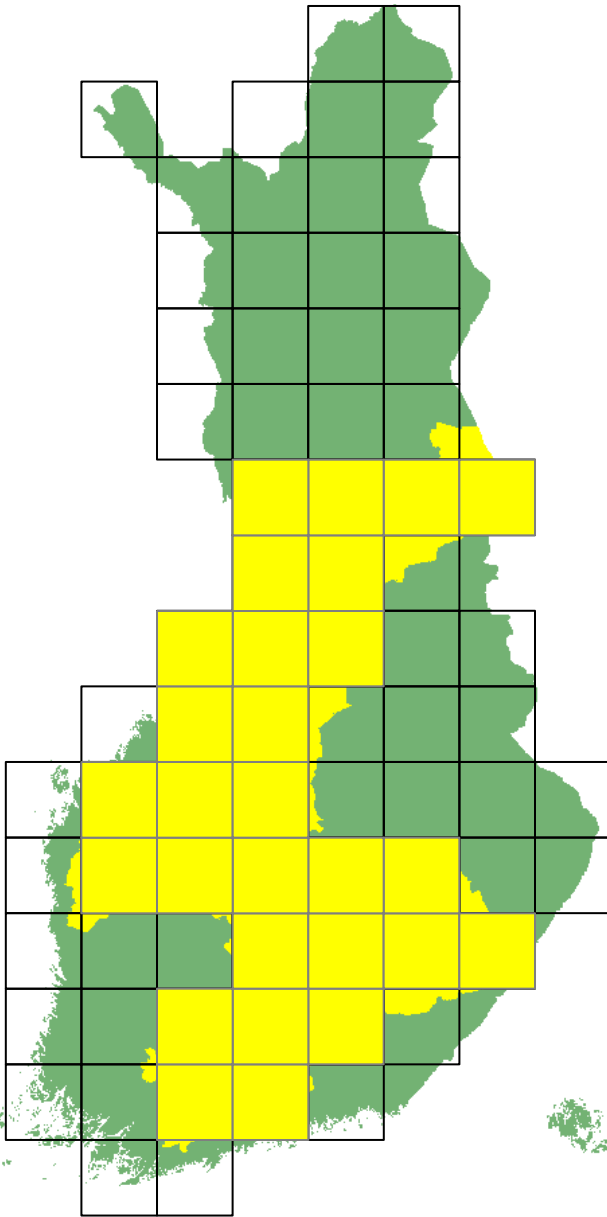

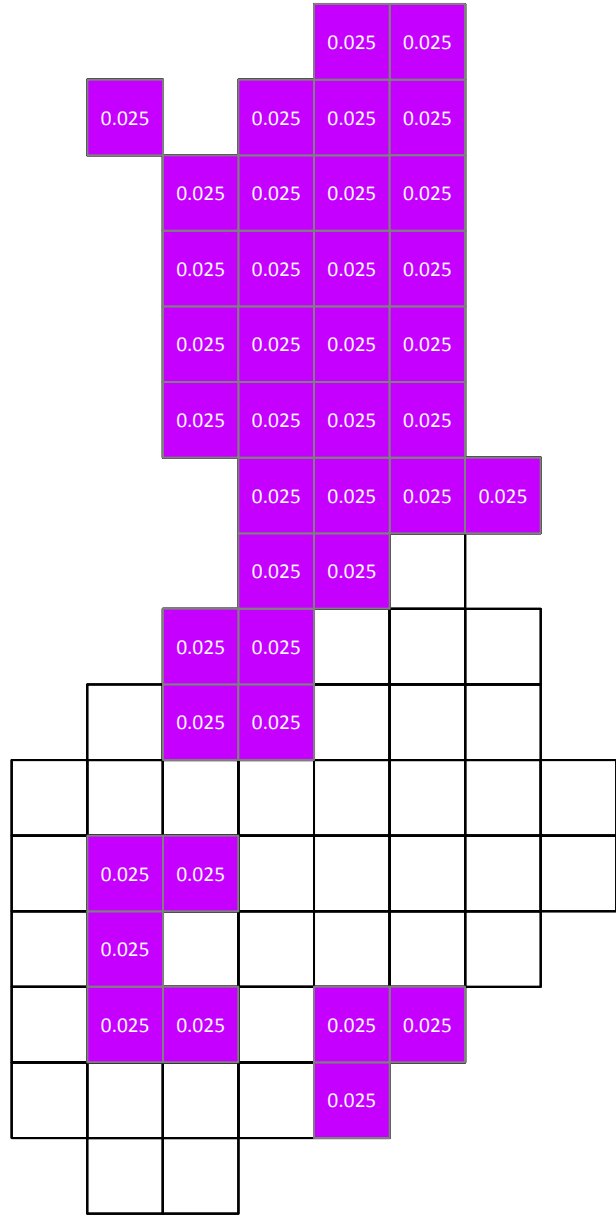
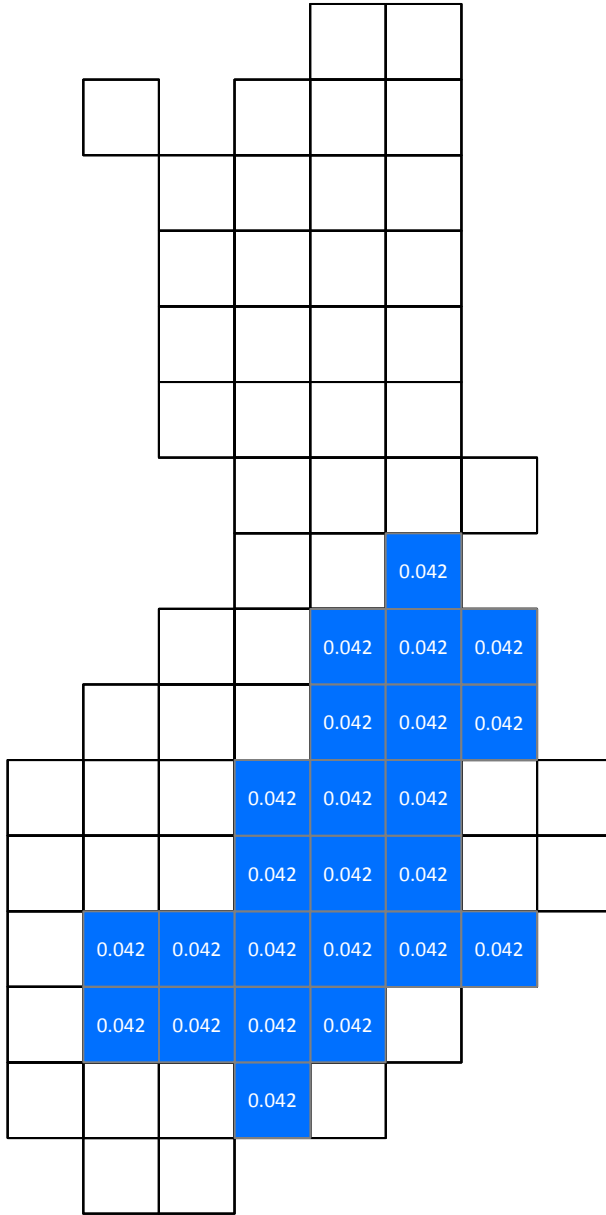
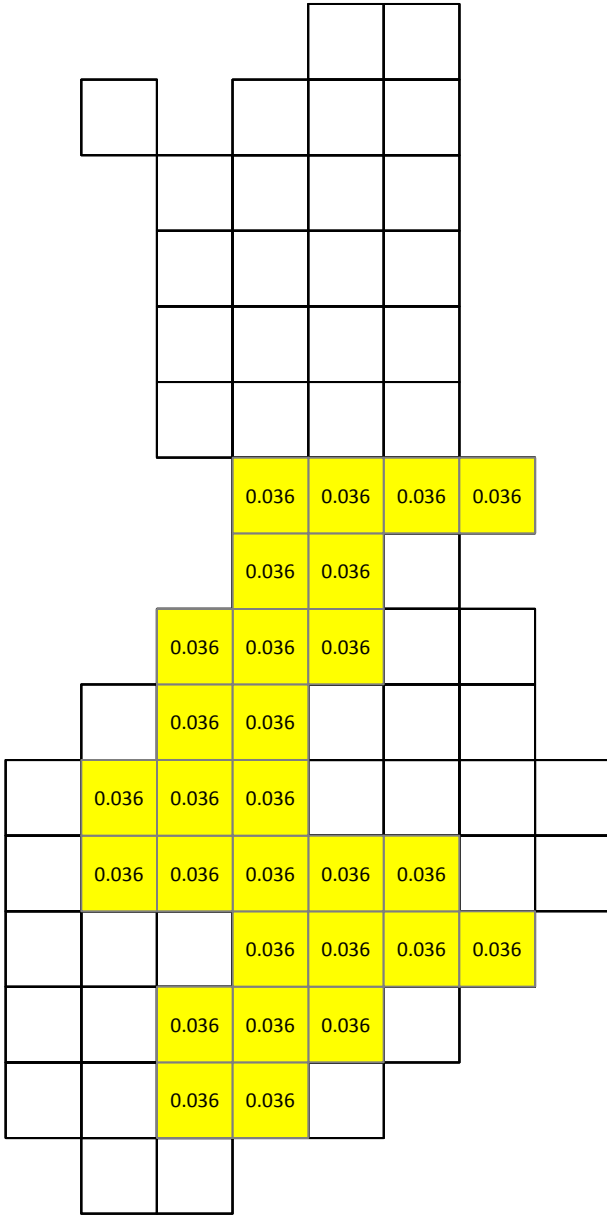
Arvojärjestys

ZONATION – toimintaperiaatteet

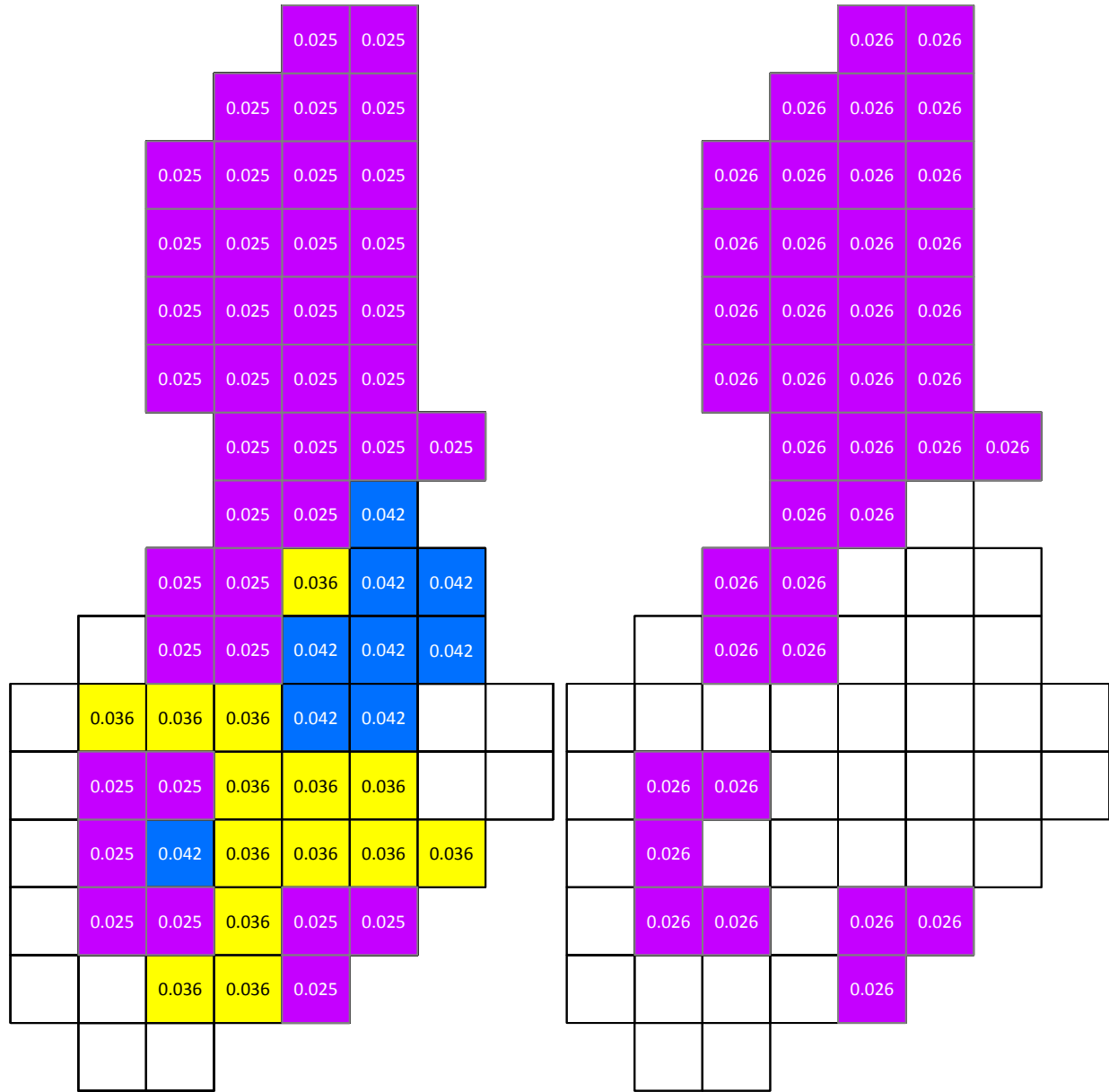

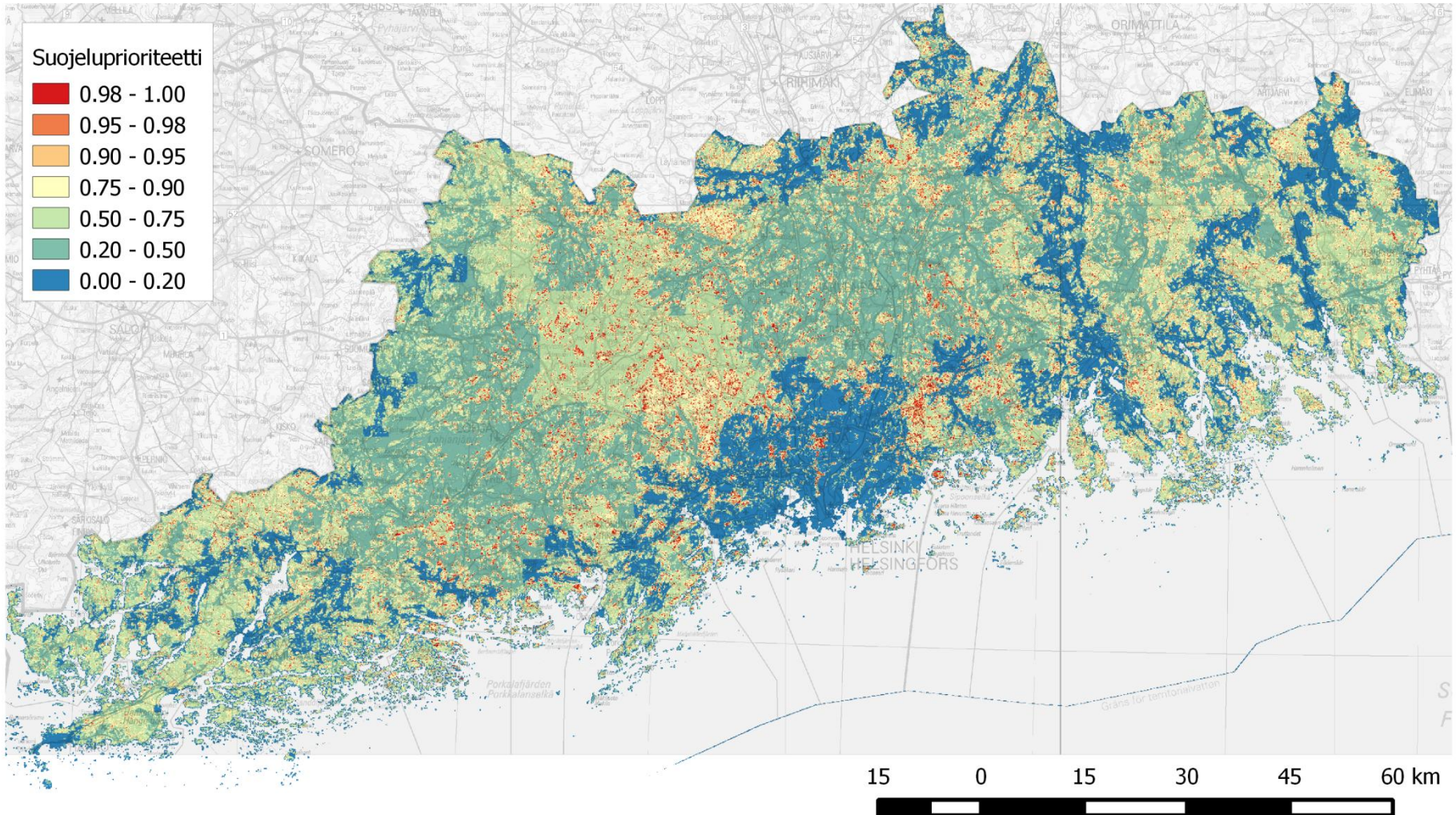

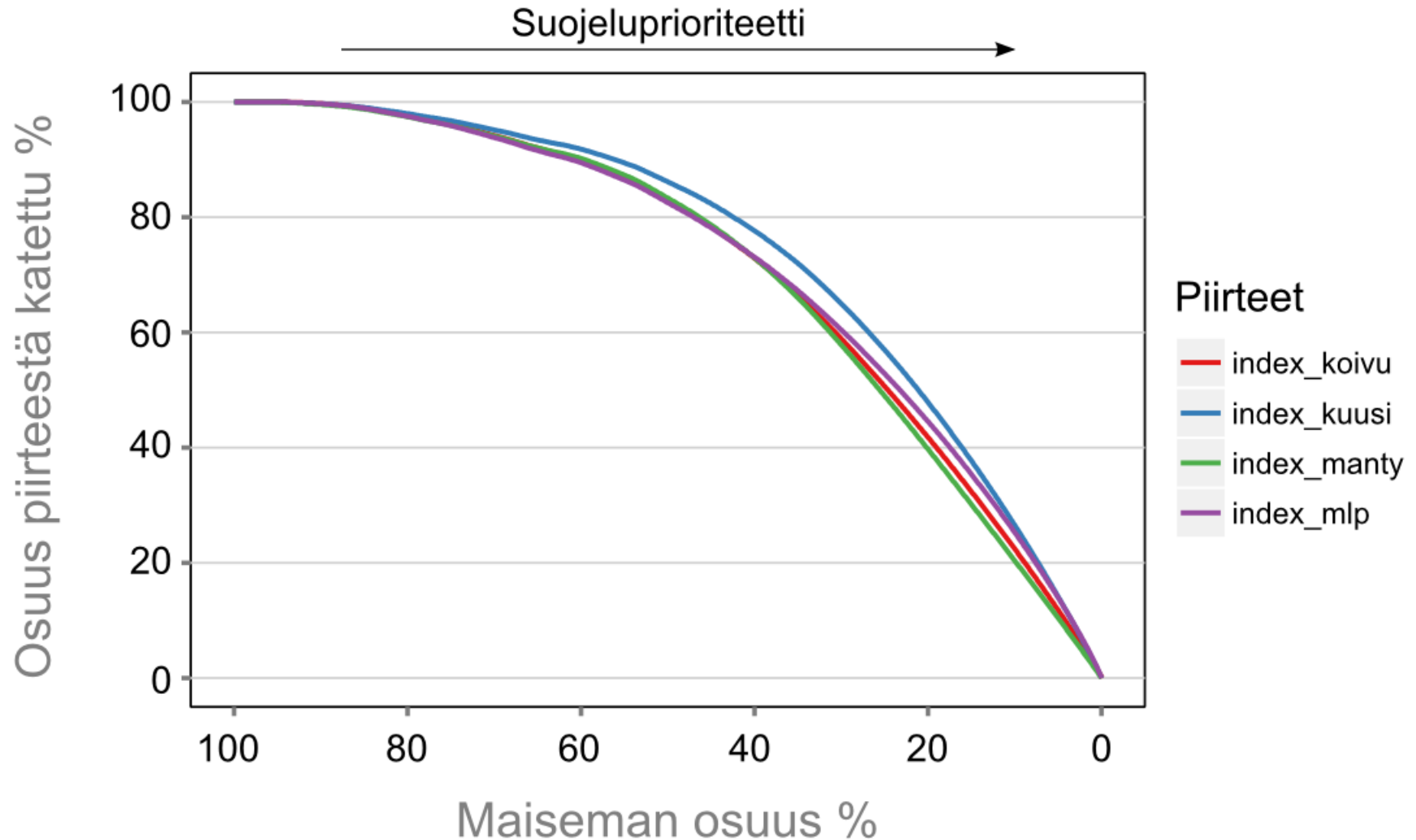

ZONATION – tulokset

Prioriteettikartta (esimerkki, ei oikea analyysi)

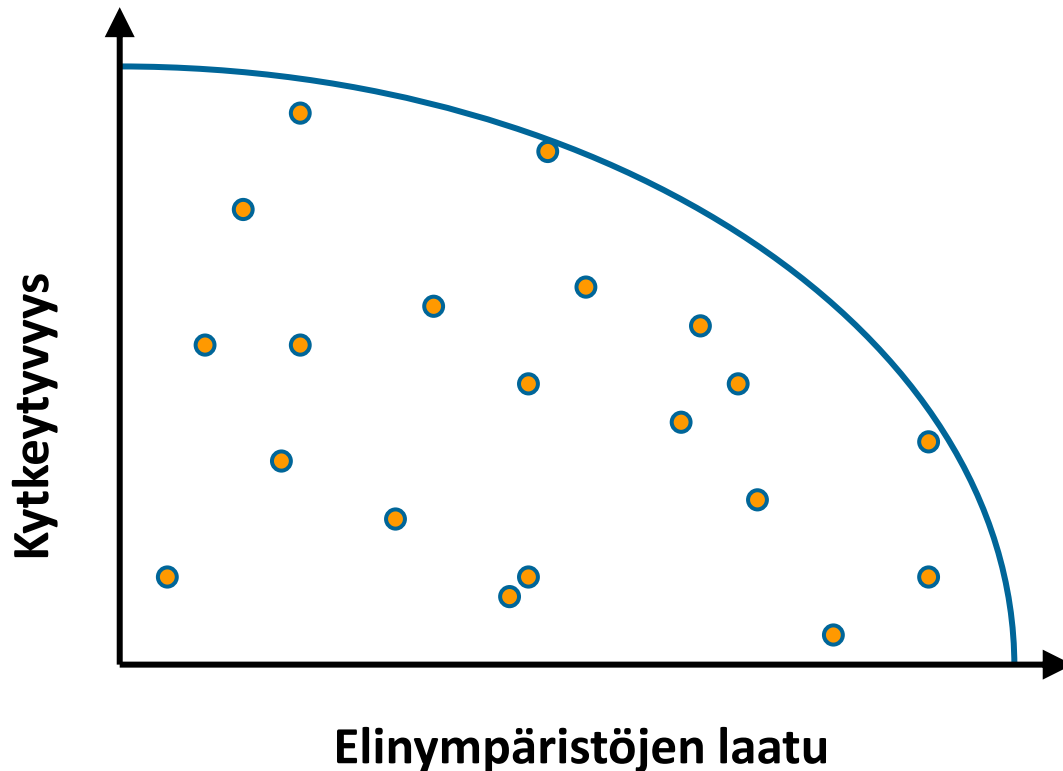

ZONATION – Suorituskykykäyrät

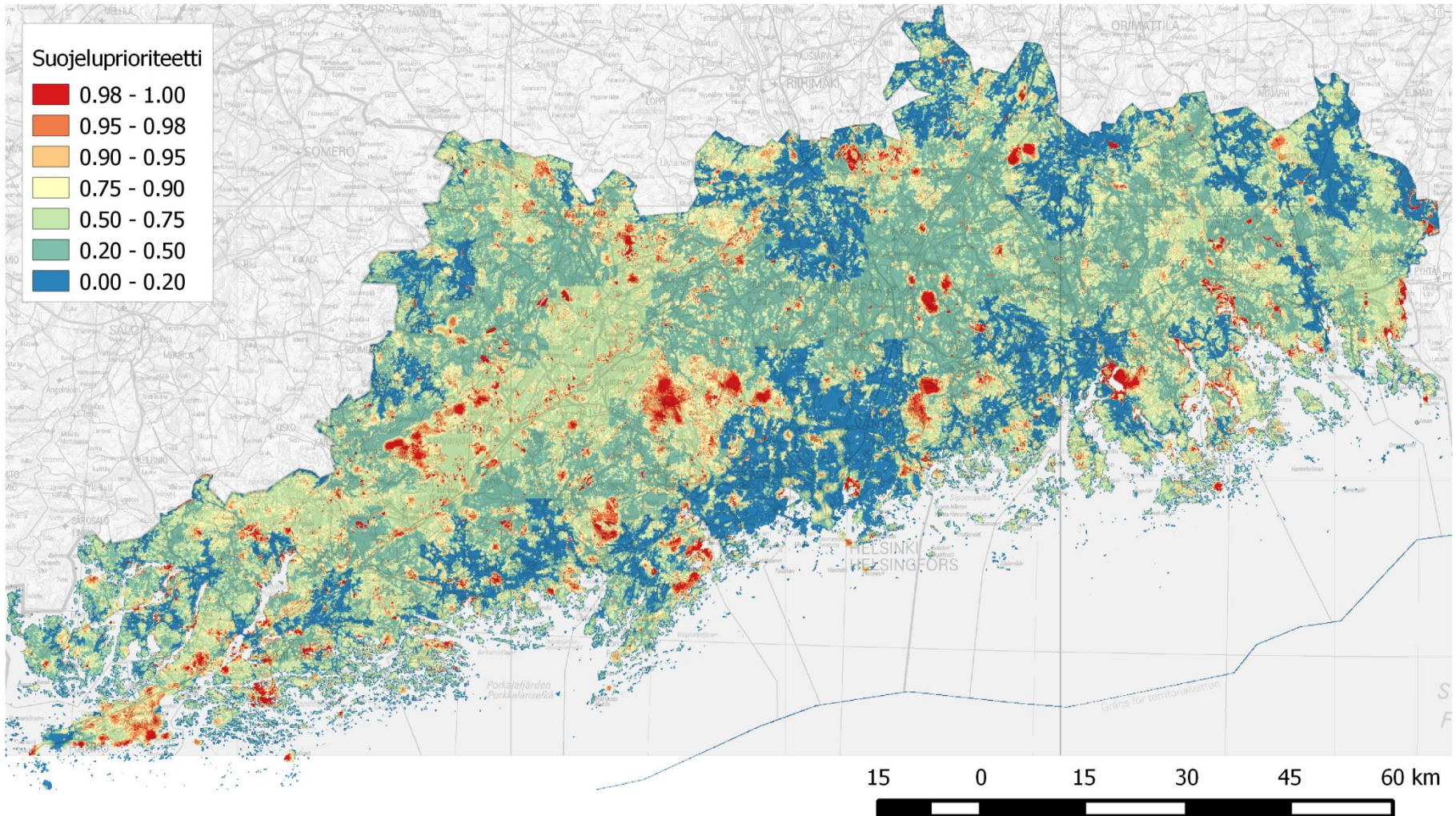
ZONATION – kytkeytyvyys

Parhaat ratkaisut hyviä sekä elinympäristöjen laadun että verkoston näkökulmista

ZONATION – kytkeytyvyys

HEIKKOUDET

- Hidasta jos (muokattua) aineistoa ei ole valmiina
- Aineiston laatuongelmat
- Tavoitteet saattavat olla ristiriidassa keskenään
- Saattaa vaikuttaa monimutkaiselta sidosryhmien näkökulmasta

VAHVUUDET

- Laajojen aineistojen tehokas käsittely
- Huomioida monimutkaisia tekijöitä kuten ekologinen kytkeytyvyys tai maankäyttöpaineet
- Suunnitteluprosessin läpinäkyvyys, vähentää subjektiivisuutta
- Helposti toistettava lähestymistapa jos aineistot olemassa

YHTEENVETO

- Ekologinen päätösanalyysi mahdollistaa ongelmien rakenteellisen tarkastelun
→ ei välttämättä vastauksia
- **Zonation**: toteuttaa suuren joukon suojelesurssien kohdentamiseen hyödyllisiä analyysejä
- Hyvä suunnitteluprosessi vaatii (paljonkin) paikallista aineiston tuntemusta sekä **asiantuntijatyötä**

KIITOS